

GÜVENLİK HİZMETİNİN KAMUNUN ELİNDEN ALINMASI: BİR KİTAP İNCELEMESİ VE ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Güven Çetin¹

Özet

“Laissez-faire” bir diğer deyişle “bırakınız yapsınlar” ekonomi görüşünün ateşli bir savunucusu olan Gustave de Molinari, temsilcisi olduğu düşünce akımına yeni bir soluk getirmiş ve klasik liberallerin çekince ile yaklaştığı bir fikri ortaya atmıştır: Güvenliğin serbest piyasada sağlanması. “Kendiliğinden düzen”e ulaşmak için devletlerin yalnızca bir sigorta şirketi kadar yetkilerinin olması gerektiğini savunan Molinari’nin bu konudaki düşünceleri “Serbest Piyasa ve Güvenlik” adlı kitapta dercedilmiştir. Çalışmamız boyunca “Serbest Piyasa ve Güvenlik” adlı kitabı incelemeye çalışacağız ve nihayet konuyla ilgili düşüncelerimize yer vereceğiz.

Anahtar Kelimeler: Laissez-faire, serbest piyasa, güvenlik, anarko-kapitalizm

Abstract

Gustave de Molinari, an vigorous advocate of the “Laissez-faire” made all the difference to the ideology he represented and put forward an idea that classical liberals approached with reservations: Providing the security service in the free market. The ideas of Molinari, who argues that stats should only have as much authority as an insurance company in order to achieve “spontaneous order” are compiled in the book called “Free Market and Security”. We will try to examine that book called “Free Market and Security” and finally we will explain our thoughts on this subject during our study.

Keywords: Laissez-faire, free market, security, anarcho-capitalism

¹ Sakarya Üniversitesi Kamu Hukuku (Tezli) Yüksek Lisans Öğrencisi, Öğrenci No: 216086006, guven.cetin@ogr.sakarya.edu.tr

Giriş

Henüz yirmili yaşlarında “laissez-faire” akımının savunucuları arasında yer edinen Gustave de Molinari, ürün ve hizmetlerin piyasada serbestçe sunulması konusunda ürün ve hizmetlerin türünün bir öneminin olmadığına kanaat getirmiş ve Société d'Economie Politique dergisinde bu kanaati sonucunda kaleme aldığı yazıları ile piyasa anarşizmi ya da diğer adıyla anarko kapitalizmin ilk sözcülüğünü yapan ekonomist olmuştur. Güvenlik ve hukuk hizmetlerinin dahi serbest piyasada sunulması gerektiğini belirten Molinari'nin bu konudaki düşüncesi ve görüşleri “Serbest Piyasa ve Güvenlik” adlı kitapta toplanmıştır. Nitekim yazar, güvenlik hizmetinin şirketler tarafından sağlanması halinde kamu tarafından sağlanan ve halkın tüketime mecbur tutulduğu tekel bir güvenlik hizmetinden artık söz edilemeyeceğini, buna karşılık tüketicilerin, yani halkın en iyi ve en ucuz güvenlik hizmeti veren şirketin “kullanıcı”ları olacağını, bunun sonucunda şirketler arasında kendi hizmetlerinin satılması için güvenliğin daha iyi ve daha ucuz sağlanması özelinde bir rekabet oluşacağını ve bu durumdan en çok halkın faydalanacağını ekonomi biliminin ilkeleri ile, bilhassa “laissez-faire” akımının mantığı ışığında tutarlı bir şekilde izah etmektedir.

İlk bakışta ütopya konusu niteliğinde karşımıza çıkan yazarın fikri, teorik olarak mantıksız değildir ancak yazar da zamanla, belki de bu konudaki serbest rekabetin onulmaz sonuçlara yol açacağını düşünerek, “The Society of Tomorrow” adlı kitabında iddialarını revize ederek serbest rekabete izin vermektense tek bir özel savunma ve koruma şirketi olması gerektiği konusunda karar kılmıştır.²

Çalışmamız boyunca Gustave de Molinari'nin yaşamı ve yazın hayatına ilişkin kısaca açıklamalar yapıp anarko kapitalizm, “laissez-faire” gibi akımlar ile ilişkisine değineceğiz. Akabinde güvenlik hizmetinin serbest piyasada özel şirketler tarafından sağlanmasına ilişkin yapacağımız izahatta farklı çalışmalar yanında esas olarak Molinari'nin “Serbest Piyasa ve Güvenlik” kitabını kaynak edineceğiz.

1. Anarko Kapitalizm'in İlk Öncüsü: Gustave de Molinari

² Gustave de Molinari, *Serbest Piyasa ve Güvenlik*, çev. Gürkan Polat (İstanbul: Liberplus, 2016), 10.

3 Mart 1819 yılında doğan Gustave de Molinari, David Hart'a göre 19. asrın ikinci yarısında Fransa'da klasik liberalizmin laissez-faire ekolünün lider temsilcisi idi.³ Molinari Belçika'da doğmuş ve 1840'larda Paris'e taşınıp liberalizmin savunucuları arasında çok önemli bir yer edinmiştir. Molinari'nin liberaller arasında öyle bir yeri vardı ki, Bastiat⁴, 1850'de, ölüm döşegindeyken onu halefi olarak tanımlamıştır.⁵ Savundukları ve ileri sürdükleri ile klasik liberallerden ayrılan Molinari daha sonra ortaya konulacak birtakım düşünce akımlarına öncülük edecekti. Nitekim devletsiz bir toplumsal düzen öngörüsünde bulunan piyasa anarşizmi/anarko kapitalizm, Belçika asıllı Fransız düşünür Gustave de Molinari'yi ilk anarko kapitalist olarak ilan etmiştir.⁶

Molinari, klasik liberallerden bazı konularda ayrılarak, daha doğru bir ifadeyle ileri giderek devletin bireylerin özgürlüklerini sınırlayan bir mekanizma olduğunu ve bu mekanizmanın ivedilikle ortadan kaldırılması gerektiğini ifade etmektedir. Molinari'nin sosyal teorisi, doğal bir yapı ve işleyişe sahip olan toplum ile suni bir kurum olarak konumlandırılan devlet karşıtlığı üzerine kurulur. Siyaset alanına, siyasi erkin bütünleştiği devlet kurumuna bakışı olumsuzdur.⁷ Nitekim bu konudaki düşüncelerini “...Devletin bireyin hayatı ve mülkiyeti üzerindeki egemen gücü, gerçekte, militarizmin, siyasasını ve korumanın yegâne menşei ve kaynağıdır, bu ‘devlet’in ilgası toplumun en acil ihtiyacıdır”⁸ şeklinde ifade eden Molinari, o tarihte henüz daha adı dahi konulmayan “anarko-kapitalizm” düşüncesine öncülük etmektedir.

Gustave de Molinari “Les Soirées de la Rue Sainte-Lazare” (Saint Lazare Sokağındaki Akşamlar) ile “De la Production de la Securite” (Güvenlik Hizmetinin Üretimi) adlı çalışmaları ile entelektüel camiada oldukça tanınır hale gelmiştir. Ancak bu yazıları sebebiyle dönemin siyasal egemenleri rahatsız olmuşlardır. Nitekim söz konusu iki yazı, 1848 Devrimi sonrasında Molinari'nin III. Napolyon tarafından Belçika'ya sürülmesine neden olmuştur.⁹

³ Garry Galles, “Remembering Gustave de Molinari”, *mises* (Erişim 16 Mayıs 2022).

⁴ Claude Frédéric Bastiat (1801-1850): Fikirleri Avusturya Okulu tarafından benimsenmiş klasik liberal bir kuramcıdır.

⁵ Galles, “Remembering Gustave de Molinari”.

⁶ Belgin Tarhan, “Gustave de Molinari: Serbest Piyasa Anarşizminin Laissez Faire’cı Öncüsü”, *Liberteryenizm ve Anarko-Kapitalizm*, ed. Coşkun Can Aktan – Ahmet Taner (Ankara: SOBİAD Hukuk ve İktisat Araştırmaları Yayınları, 2019), 103.

⁷ Tarhan, “Gustave de Molinari: Serbest Piyasa Anarşizminin Laissez Faire’cı Öncüsü”, 104.

⁸ Galles, “Remembering Gustave de Molinari”.

⁹ Tarhan, “Gustave de Molinari: Serbest Piyasa Anarşizminin Laissez Faire’cı Öncüsü”, 104.

Güvenlik hizmetinin serbest piyasada, serbest rekabet koşulları ile şirketler tarafından sağlanması gerektiğini dile getiren Molinari, yaşamının sonlarına doğru savunduğu bu fikrinden uzaklaşır. Serbest rekabet koşullarındaki güvenlik hizmeti yerine bölgesel tekeller fikrini benimser.¹⁰

Gustave de Molinari 2 Ocak 1912 yılında, Belçika’da ölmüştür.

2. “Laissez-Faire” ve Anarko-Kapitalizm

Thomas Hobbes, John Locke ve Jean Jacques Rouessau gibi “sözleşme kuramcıları”nın devletin ortaya çıkmasının asıl nedenini can ve mal güvenliğinin sağlanmasına dayandırdığını bilmekteyiz. Yine Protogoras da devletlerin ortaya çıkışını güvenliğin sağlanması amacına dayandırmıştır.¹¹ Nitekim laissez-faire görüşünü savunan ekonomistler de, ki bu ekonomistleri “klasik liberaller” ya da kısaca “liberaller” olarak adlandırabiliriz, devletin varlığınının sebebinin güvenlik ve adalet hizmetinin sağlanması olduğunu savunmaktadırlar. Beriş, liberallerin devletin yegane görevinin bireylerin içeride ve dışarıda güvenliklerini sağlaması olarak gördüklerini belirtmektedir.¹²

Anarko kapitalizm dışında klasik liberalizm ve diğer tüm liberal ekoller son tahlilde devletin sınırlarını tespit etmekle meşguldür. Diğer iktisatçılarla liberallerin de devletin sahasına terk ettiği güvenlik hizmeti, ilk kez piyasa anarşistleri tarafından ele alınarak, rekabetçi koşullarda sunulmasının teorik tartışmaları yapılmaya başlanır.¹³ Anarko kapitalizm ile klasik liberalizm arasındaki keskin fark da bu noktadan doğmaktadır. Hatta Rothbard laissez-faire felsefesini savunan ekonomistlerin piyasanın istisnasız her türlü müdahaleden uzak tutulmasını ve hükümet kurumlarının da piyasa ilişkilerinin dışında kalmasını söylediklerini belirtip savunma hizmetleri söz konusu olduğunda bu ekonomistlerin devletin savunma hizmeti sağlama hususunda tekel olduğunu ve piyasada savunma hizmetinin sağlanamayacağını söylemelerini eleştirir.¹⁴

Klasik liberalizm, bireyin temel hürriyetlerinin korunmasını esas alır. Bunu, iktisadi olarak özel mülkiyetin benimsendiği piyasa ekonomisi ile siyasi olarak sınırlandırılmış

¹⁰ Tarhan, “Gustave de Molinari: Serbest Piyasa Anarşizminin Laissez Faire’cı Öncüsü”, 104.

¹¹ Coşkun Can Aktan, “Siyaset Felsefesinde Devletin Doğuşu ve Devletin Meşruiyeti Tartışmaları”, *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi* 9/23 (2020/1), 13.

¹² Hamit Emrah Beriş, “Liberalizmde Devlet ve Güvenlik Sorunu”, *21. Yüzyıl Dergisi* 24 (2010), 93.

¹³ Tarhan, “Gustave de Molinari: Serbest Piyasa Anarşizminin Laissez Faire’cı Öncüsü”, 107.

¹⁴ Eren Eroğlu, *Özel Askeri Şirketlerin Devlete Etkileri* (Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015), 54.

hükümetler aracılığıyla gerçekleşeceği düşünöcesini benimser. Temel hürriyetlerin korunduğı barışçıl ilişkiler düzeninin piyasa ile devletin uyumlu işbirliği aracılığıyla mümkün olabileceğı önerisini savunur. Bu durumda klasik liberalizmde piyasa ve devlet, aynı amaca hizmet eden bütünün parçalarıdır ve aralarındaki ilişkinin uyumlu olduğı varsayılır. Oysa anarko kapitalizme göre, piyasa ile devlet arasında uyumlu ve tamamlayıcı bir ilişki yoktur.¹⁵

Bilindiğı üzere “Laissez-Faire”, bir diğör adıyla “Bırakınız yapsınlar” felsefesinin İngiltere’deki öncüsü Adam Smith’tir. Ancak Fransa’daki liberal iktisatçılar Adam Smith yanında Jean Bapdiste Say’in fikirlerinden de etkinleşmişlerdir.

Piyasa serbestisini savunan her iki ekol arasındaki farklar başka bir çalışmanın konusu olabilecek kadar kapsamlı olduğundan ve çalışmamızın asıl konusunun sınırlarını aşmamak adına bu konudaki açıklamalarımızı bu kadarla sınırlı tutmaktayız.¹⁶

3. Güvenlik Hizmetinin Serbest Piyasada Satışa Sunulması

Gustave de Molinari güvenlik dahil bütün mal ve hizmetlerin serbest piyasa tarafından sağlanabileceğini ilk kez “De La Production De La Sécurité” isimli makalesinde dile getirmiştir. Kamu hizmetlerinin serbest rekabete açılması gerektiğı ise ilk defa Jean Bapdiste Say tarafından dile getirilmiştir.¹⁷

Gustave de Molinari’ye göre güvenliğin serbest piyasa tarafından karşılanması gerektiğı kaçınılmaz bir mecburiyettir. Bu mecburiyete karşılık güvenliğin sağlanmasında alternatif seçeneklerden bahsetmekten de kaçınmaz. Nitekim yazara göre güvenlik serbest piyasa tarafından sağlanmadığı takdirde iki alternatif bulunmaktadır: Monopol ve komünizm.¹⁸ “Monopol”ün güce ve bu nedenle tüketicinin sömürölmesine dayanması gerektiğinden bahseden Molinari, yeterli gücü bulunmayan Monopol’ün ise tüketiciler tarafından “alaşağı” edileceğini, monopol tarafından sağlanan hizmet üretiminin

¹⁵ Belgin Büyükbüğa, “Anarko Kapitalizm Üzerine Bir(inci)İnceleme: Piyasa Anarşizmi Nedir?”, *Liberal Düşünce Dergisi* 78 (2015), 25-26.

¹⁶ Belgin Büyükbüğa’nın konuyla ilgili titizlikle çalışmış olduğı makalesi konu hakkında ayrıntılı bilgileri içermektedir. Detaylı açıklamalar için bkz. Belgin Büyükbüğa, “Anarko Kapitalizm Üzerine Bir(inci)İnceleme: Piyasa Anarşizmi Nedir?”, *Liberal Düşünce Dergisi* 78 (2015), 23-43.

¹⁷ Tarhan, “Gustave de Molinari: Serbest Piyasa Anarşizminin Laissez Faire’cı Öncüsü”, 107.

¹⁸ Molinari, *Serbest Piyasa ve Güvenlik*, 31.

tüketicilerce üstlenileceğini ve bu tip üretim organizasyonuna ise komünizm adı verilmekte olduğunu ifade eder.¹⁹

Yazarın düşüncesinin özü “*Serbest Piyasa ve Güvenlik*” başlıklı yazısında okuyuculara sunulmaktadır. Buna göre “*tüketicilerin, güvenliği kendini memnun eden yerden alma imkânını elinde tutması, üreticileri bir rekabetin içine sokmakta ve her üreticiyi fiyat kırma, daha hızlı, daha kapsamlı ve daha iyi adalet hizmeti sunma gibi araçlarla müşterilerinin sayısını artırmaya çalışmaya zorlamaktadır. Diğer yandan, eğer tüketici güvenlik hizmetini kendisini memnun eden yerden alma imkânına sahip değilse keyfi ve kötü yönetime adanmış büyük bir mesleğin birden ortaya çıktığına şahit oluruz. Adalet yavaş ve maliyetli, polis eziyet eden bir hal alır, bireysel özgürlükler ihlal edilir, güvenliğin ücreti yolsuzlukla şişer ve tüketici sınıfların gücüne ve etkisine bağlı olarak adaletsiz bir şekilde bölüşülür. Koruyucular bir diğerinden müşteri kapmak için amansız mücadele içerisine girer. Kısacası monopol ve komünizm fitratında var olan bütün suistimaller ortaya çıkar.*”²⁰

Gustave de Molinari’ye göre savaşların yegane sebebi güvenlik monopollerinin (devletlerin) tüketici sayılarını artırmak ve bu suretle kârlarını yükseltmek istemesidir. Yazar bu konudaki düşüncelerini kitabında “*her yerde, bir toplum ortaya çıktığında, en güçlü, en dövüşken sınıfın münhasıran devleti elinde tuttuğunu görürüz. Her yerde bu sınıfların, sınırları, sayıları ve güçlerine göre değişmekle birlikte, güvenlik üzerinde bir monopol oluşturduğunu görürüz. Bu monopol doğası gereği olağanüstü kârlı olmaya başladıkça güvenlik monopolünü elinde tutan bu sınıfların, piyasalarını genişletmek, zoraki müşterilerinin sayısını çoğaltmak ve böylelikle kazançlarını artırmak için daha şiddetli bir mücadeleye girdiklerini görürüz. Savaş, güvenlik alanında oluşan monopolün zorunlu ve kaçınılmaz bir sonucu olmuştur*”²¹ şeklinde belirtmiş ve genel güvenliğin serbest piyasa aktörleri tarafından sağlanması konusundaki düşüncesini bu yolla geliştirmeye çalışmıştır. Keza yazar, güvenlik hizmetinin üretimindeki diğer alternatif yolları böylelikle yanırlamış da olmaktadır.

Molinari güvenlik hizmetini, diğer bütün hizmetlerden ayırmanın mantıksız olduğunu söyler. Yazara göre ekonomi biliminin ortaya koymuş olduğu “*üreticiler arasındaki*

¹⁹ Molinari, *Serbest Piyasa ve Güvenlik*, 32.

²⁰ Molinari, *Serbest Piyasa ve Güvenlik*, 46.

²¹ Molinari, *Serbest Piyasa ve Güvenlik*, 34-35.

rekabet tüketicilerin çıkarlarına hizmet edecektir”, “tüketicinin herhangi bir mal üzerindeki çıkarı üreticinin çıkarına üstün gelmelidir” gibi önermeler güvenlik hizmeti için de geçerlidir. Buna göre güvenlik hizmeti bir istisna olarak kabul edilip monopole terk edilmemelidir. Yazar bu konudaki düşüncelerini örnek üzerinden şöyle gösterir: *“Örneğin, ben bütün fizik dünyasında hüküm süren yerçekimi yasasının evrenin herhangi bir yerinde herhangi bir zamanda kesintiye uğradığını düşünemiyorum. İktisadi yasaların tıpkı doğal yasalar gibi olduğunu düşünüyor ve yerçekimi yasasına inandığım kadar iş bölümü ilkesine de inanıyorum. Bu ilkelerin aksayabileceğini kabul etsem de istisnalarının olduğuna inanmıyorum.”*²²

Monopolün (devletin) savunma sahasında olmasının ürettiği problemleri birkaç başlık altında toplayan Tarhan, Molinari’nin söylemek istediklerini okuyucular için basitleştirmektedir.²³ Buna göre problemlerden ilki “zorunlu tekel problemi”dir: Güvenlik hizmetine giriş ve çıkışların cebir yoluyla engellenmesi, onun niteliği, bedeli, sınırları ve kapsamı gibi pek çok konuda sorun üretmektedir. İkinci olarak “bilgi problemi”nden bahseden Tarhan, güvenlik hizmetinin tedbir alma gereksinimine değinir ve bu suretle hem yurt içinde hem de yurt dışında bilgi toplanması zorunluluğuna işaret eder. Buna göre makro bir politika olarak savunma hizmeti geniş halk kitleleri için anlaşılır değildir. Bireyler, yalnızca kendi güvenlikleri için endişe duyar ve gerekli önlemlerin alınmasını talep eder fakat ne alınan kararları ne de onların sonuçlarını değerlendirebilme imkanına sahiptirler. Kolektif güvenlik, geniş halk kitlelerinin bedeline katkıda bulunduğu fakat hizmetin niteliği ile ilgili hiçbir şekilde bilgi ve karar süreçlerine dahil olamadığı bir saha olarak kalmaktadır. Son olarak devletin (monopolün) daha çok kendisini, yani siyasal iktidar tekelini elinde tutanları korumakla meşgul olduğunu, tüm yurttaşların bu hizmetten eşit olarak yararlanmadığını belirten Tarhan, bu problemi “kullanıcı problemi” olarak adlandırmaktadır.

Kanaatimizce anarko kapitalistler güvenliğin sağlanmasını son derece ferdi perspektiften değerlendirmektedirler. Oysa devletin vermiş olduğu güvenlik hizmeti ile “genel güvenlik” de sağlanmaktadır. Genel güvenlikten kastımız, hayatın olağan akışını engelleyecek ve asayışı bozacak her türlü fiile karşı fiil daha işlenmeden evvel önleyici

²² Molinari, *Serbest Piyasa ve Güvenlik*, 30.

²³ Belgin Büyükbuğa Tarhan, “Anarko Kapitalizm Üzerine İkinci İnceleme: Piyasa Anarşizminde Güvenlik ve Hukuk Hizmetleri”, *Liberal Düşünce Dergisi* 89 (2018), 105-108.

iş ve işlemlerin yapılması, muhtemel suç failleri hakkında tedbir takiplerinin sağlanması ve toplumu olumsuz etkileyecek nitelikteki fiillerin daha gerçekleştirilmeden önce engellenmesi hizmetleridir. Bu saydıklarımız yalnızca iç güvenlik hizmetlerinin realitedeki görünüş biçimleridir. Bu hizmetlerle devlet, doğrudan bireyin iç huzurunu değil, toplum barışı ve asayişini sağlamaktadır.

Anarko kapitalistlerin bakış açısıyla değerlendirildiğinde, bireyler yalnız başına düşünüldüklerinde her zaman tüketici pozisyonundadır. “Tüketiciler” a priori bir genelleme ile doğrudan fayda sağlayamadığı ürünlere masraf etmekten uzak kalmayı tercih etmektedirler. Vatandaşlarından (tüketicilerinden) vergi toplamadığı varsayımında devlet mali açıdan zaafiyet gösterecektir. Mali zaafiyet ise güvenlik zaafiyetine yol açacaktır. Kaynakların tekrar paylaşılmasında asli görev alan devletin dahi zaafiyet göstereceği böyle bir durumda şirketler, evleviyetle zaafiyet göstereceklerdir.

Bir başka açıdan değerlendirildiğinde genel güvenliği sağlayan aktörlerin (devlet ya da anarko kapitalistlere göre serbest piyasa süjeleri) kanun tarafından verilen istisnai yetkilerle donatılmış olmaları gerekmektedir. Bu yetkiler vesilesi ile aktörler; istihbari veriler, savunma projeleri, devlet sırları gibi son derece değerli ancak vatandaşların ilgisinden uzak birtakım bilgilere erişim sağlamış olacaklardır. Erişimleri yanında bu tip “güvenliği sağlayacak projeler” geliştirmeleri de zorunlu olacaktır, bu da tüketiciler için ek maliyet demektir. İşte bu noktada bu bilgiler nitelikleri itibari ile gizli kalmaları gerekirken güvenlik sağlayıcıları tüketiciler ile yapacakları sözleşmelerde bu bilgileri paylaşacaklar mıdır? Paylaşmayacaklarsa tüketiciler neden o güvenlik sağlayıcısını seçmek isteyeceklerdir? Denetlenebilirliğin artırılmak istenmesi anlayışla karşılanabilir ancak denetlenemez olmanın makul sebepleri de görmezden gelinmemelidir.

Son olarak kanaatimizce genel güvenliğin sağlanması hizmeti ülke genelinde tek ve yegane bir proje olmalıdır. Parça parça projeler ile genel güvenliğin sağlanması mümkün olmayacaktır. Nitekim Tarhan minarşistlerin bu konudaki fikirlerini şöyle aktarmaktadır: Güvenlik hizmeti, doğası gereği piyasa tarafından yerine getirilemeyecektir. Düşünce ve iddialarını bu yönde geliştiren minarşistler, güvenlik hizmetinin doğası gereği kolektif bir

niteliğe sahip olmasına dayandırırılar. Daha açık bir ifadeyle güvenlik hizmetinde, faydadan dışlamanın mümkün olmadığı dışlanamazlık (inexcludable) kriteri geçerlidir.²⁴

Anarko kapitalistler, bireysel özgürlüğü sağlamak adına teoride mantıklı açıklamalar yapmaktadır, bu hakkı teslim etmek gerekir. Ancak bir ülkede birden fazla emniyet teşkilatı ve silahlı kuvvet olması halinde bu unsurların siyasi iktidarı ele geçirme yarışına girmeleri her zaman kuvvetle muhtemel olacaktır.

Sonuç

19. yüzyılın ortalarından bugüne ışık tutacak bir fikiri ortaya süren Gustave de Molinari, bireylerin tam anlamıyla özgür kalması gerektiğini ifade ederken anarko kapitalizmin temellerini atmaktaydı. Devletin yalnızca bir sigorta şirketi kadar yetkisinin kalması gerektiğini, güvenlik ve hukuk hizmetlerinin dahi serbest piyasada belirlenen rekabet şartlarında sunulmasını ifade eden Molinari, yaşamının sonuna doğru güvenlik hizmetinin değerinin serbest piyasada belirlenemeyeceğine kanaat getirmiştir.

Genel anlamıyla güvenlik, devletin varlığının yegane izahıdır. Demokrasilerde, millet, vekilleri aracılığıyla ve yasama yoluyla güvenliğin bozulması hallerine karşı müeyyideler koyacak, güvenliğin ihlal edilmesi halinde ise fail, bir başka devlet erki olan yargı tarafından cezalandırılacaktır. Nitekim güvenliğin bozulmaması için yine aynı yolla kapsamlı kanunlar yürürlüğe koyulacak ve ulusal anlamda alınacak tedbirler belirlenecektir. Bu tedbirlerin bir kısmı halktan (güvenlik hizmetinin tüketicilerinden) gizlenecek bir kısmı ise haberlere konu olacaktır. Güvenlik hizmeti sağlayıcılarının neler yaptığını alenen bilen tüketiciler, güvenlik hizmeti her ne kadar başarılı olsa da kendilerine doğrultulan tehditlerden haberdar olduklarında iç huzurlarını kaybedebileceklerdir. Bir başka deyişle güvenlik hizmeti pek çok zaman önleyici birtakım gizli işlemler niteliğinde olmaktadır. Vatandaşların bu tehlikeleri bilmemek için devletten güvenlik hizmeti satın almakta olduklarının kabulü gerekir.

Gustave de Molinari, ekmek haricinde insanın hiçbir somut ve soyut ihtiyacının güvenlik kadar gerekli olmadığını ifade etmektedir.²⁵ Genel güvenliğin sağlanması ise günümüz şartlarında monopoller (devletler) tarafından sağlanmaktadır. Öyleyse günümüz

²⁴ Büyükbüğa Tarhan, “Anarko Kapitalizm Üzerine İkinci İnceleme: Piyasa Anarşizminde Güvenlik ve Hukuk Hizmetleri”, 104.

²⁵ Molinari, *Serbest Piyasa ve Güvenlik*, 34.

şartlarında devletler, her ne kadar anarko kapitalistler “sıfır devlet”i öngörmektelerse de, gereklilerdir.

KAYNAKÇA

- Aktan, Coşkun Can. “Siyaset Felsefesinde Devletin Doğuşu ve Devletin Meşruiyeti Tartışmaları”. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi* 9/23 (2020/1), 10-25.
- Beriş, Hamit Emrah. “Liberalizmde Devlet ve Güvenlik Sorunu”. *21. Yüzyıl Dergisi* 24 (2010), 91-95.
- Büyükbuğa, Belgin. “Anarko Kapitalizm Üzerine Bir(inci) İnceleme: Piyasa Anarşizmi Nedir?”. *Liberal Düşünce Dergisi* 78 (2015), 23-43.
- Büyükbuğa Turhan, Belgin. “Anarko Kapitalizm Üzerine İkinci İnceleme: Piyasa Anarşizminde Güvenlik ve Hukuk Hizmetleri”. *Liberal Düşünce Dergisi* 89 (2018), 101-121.
- Eroğlu, Eren. *Özel Askeri Şirketlerin Devlete Etkileri*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015.
- Galles, Garry. “Remembering Gustave de Molinari”. *mises*. Erişim 16 Mayıs 2022 mises.org/library/remembering-gustave-de-molinari
- Molinari, Gustave de. *Serbest Piyasa ve Güvenlik*. çev. Gürkan Polat. İstanbul: Liberplus, 1. Basım, 2016.
- Tarhan, Belgin. “Gustave de Molinari: Serbest Piyasa Anarşizminin Laissez Faire’cı Öncüsü”. *Liberteryenizm ve Anarko-Kapitalizm*. ed. Coşkun Can Aktan – Ahmet Taner. 103-119. Ankara: SOBİAD Hukuk ve İktisat Araştırmaları Yayınları, 2019.